

JONGE-RIUS

De villa van Jongerius aan de Kanaalweg zal behouden blijven, ook als daar een nieuwe woonwijk verrijst.

Volgens FBW architecten verdient echter ook het kantoor het voor de slopershamer behoed te blijven, de gemeente reageert zuinig.

Fabriekscomplex aan Kanaalweg moet behouden blijven

Panden Jongerius Kanaalweg verdienen restauratie

TON VAN DEN BERG
UTRECHT

Niet alleen de villa, maar ook de tuin en het kantoor van het voormalige fabriekscomplex van Jan Jongerius aan de Kanaalweg moet behouden blijven. De architectonische waarde is groot en bijzonder, stelt het architectenbureau FBW architecten in Utrecht.

Op het terrein aan de Kanaalweg tegenover Dichterswijk (tegenover de Veilinghaven) wil de gemeente graag een woonwijk laten verrijzen. Met de eigenaar, Defensie, is de gemeente nog steeds in onderhandeling over het eigendom van de grond.

Vast staat wel dat in eventuele nieuwbouw het voormalige woonhuis, 'de villa', van Jan Jongerius en de daaromheen liggende tuin behouden blijven. Beide zijn rijksmonument. Maar of het voormalige kantoor behouden blijft is allerminst zeker. Dat pand heeft geen status van beschermd monument.

FBW architecten vindt dat het oude kantoor bij tuin en villa hoort. De bouwstijl is dezelfde als de villa en daarom moet alles als één geheel worden gezien. Precies zo als Jon-

gerius dat ook deed bij de bouw rond 1937.

De villa en het kantoor zouden ook in de oude staat van voor 1940 hersteld moeten worden. Hoewel vooral het kantoor van de voormalige carrosseriefabriek behoorlijk geruïneerd is, is volledig herstel in de oude staat (zowel van binnen als buiten) goed mogelijk. Dat zegt architect Antoni Folkers die namens FBW architecten bij de gemeente een restauratievoorstel indiende.

De gemeente reageert via een woordvoerder dat het kantoor 'een cultuurhistorische waarde' heeft. Daarmee is het nog niet van een eventuele sloop gered want de gemeente stelt nadrukkelijk dat vooralsnog alleen aan de status van de villa recht zal worden gedaan. Gedacht wordt om het voormalige woonhuis een openbare publieksfunctie te geven. Wat die functie wordt is nog niet duidelijk. Folkers vindt een museum een goed idee en in het kantoor zou een restaurant of fitnessruimte kunnen worden gevestigd.

Werknemers van Jongerius bv aan het werk in het kantoor van de fabriek.



Het kantoor van de carrosseriefabriek Jan Jongerius vlak na de bouw circa 1937. FOTO'S W. TER STEEGE



De monumentale villa en een deel van de tuin van Jongerius aan de Kanaalweg, gezien vanuit het kantoor.



Hovenier werd Ford-dealer

Jan Jongerius was hovenier en zijn landbouwgrond lag langs het Merwedekanaal in de toenmalige gemeente Jutphaas.

Aan de overkant van het kanaal vestigde de gemeente Utrecht een industriehaven en Peter Maarten Bakker, die historisch onderzoek deed naar Jongerius, vermoedt dat die ontwikkeling Jongerius op een idee bracht: industrialiseren.

De hovenier vertrok begin jaren '20 naar de Verenigde

Staten en kwam terug met contracten met Ford en Texaco. Hij liet overal in Nederland benzinstations bouwen en was de eerste Ford-importeur met garages aan het Ledig Erf en Nachtegaalstraat.

Het hoveniersbedrijf maakte plaats voor fabrieksgebouwen waar vrachtauto's, autobussen en vliegtuigmotoren werden gebouwd. In 1937 liet hij naast de fabriek een villa en kantoor bouwen. Hij ging er in 1938 wonen.

In 1941 overleed de katholieke ondernemer en werd opgevolgd door zijn broer Co Jongerius. Het werd geen succes en in 1955 ging het bedrijf failliet.

Het complex kwam in bezit van Defensie en die onderhandelt nu met de gemeente over een overdracht ervan waarbij ook de Knoopkazerne aan de Croeselaan betrokken is.

Bron: Oud Utrecht, B. van Santen

Architect Jongeriuscomplex onbekend

Revolutionair en on-Nederlands, dat is de bouwstijl van het kantoor en de villa van het Jongeriuscomplex aan de Kanaalweg. Hoe bijzonder ook, de architect is onbekend. Van buiten zien de panden er modernistisch uit, maar binnen is veel art deco toegepast in monumentaal aandoende trappen en gangen. Omdat niet bekend is wie de architect is geweest, gaat het verhaal dat de ondernemer Jan Jongerius op zijn reizen naar de Verenigde Staten daar ideeën heeft opgedaan en een lokale architect op-

dracht heeft gegeven zijn voorstellingen vorm te geven. De symmetrische verbinding tussen het kantoor en de villa maakt het complex als geheel extra bijzonder. Uniek is, vindt Antoni Folkers van FBW architecten, dat het complex neergezet is vlak voor de Tweede Wereldoorlog toen er helemaal niet veel meer gebouwd werd. FBW architecten heeft uitgebreid onderzoek gedaan naar de architect van het Jongeriuscomplex, maar dat liep op niets uit. Weet u wie de architect was? Bel naar FBW architecten 030-2540851.

Kort nieuws

UTRECHT Utrecht-Zuid gaat speeddaten met raadsleden

Wijkbewoners van Utrecht-Zuid kunnen speeddaten met gemeenteraadsleden. Morgenavond kunnen bewoners en ondernemers in gesprekken van zo'n tien minuten de belangrijkste aandachtspunten voor de wijk bespreken. De raadsleden doen hierbij in een roulatiesysteem alle gesprekstafels aan. De speeddate is vanaf 20 uur in wijkbureau Zuid, 't Goylaan 125. Eerder flitsten de raadsleden langs bewoners van de binnenstad. Toen kwamen er tientallen bewoners op af.

UTRECHT Zwemcursus voor gezette pubers

In zwembad De Kwakel start begin september een speciale zwemcursus voor jongeren tussen de 13 en 16 jaar die wat kilo's kwijt willen. Het programma bestaat uit een combinatie van fitness-zwemmen en advies over voeding. Jongeren hebben voor deze zwemcursus geen zwemdiploma nodig. Het programma duurt drie maanden en is een activiteit in het kader van Gezond Gewicht Overvecht. Jongeren kunnen zich tot en met de eerste week van september via www.utrecht.nl/zwembaden opgeven.

UTRECHT Maaltijd voor oorlogsweduwen

Stichting Feven en Collectief Eetcafé De Baas organiseren zondag 10 september een Ethiopische avond om geld in te zamelen voor weduwen in Adwa (Noord-Ethiopië). In dit deel van Ethiopië leven veel gedeporeerde vrouwen die hun man verloren zijn in de oorlog tussen Ethiopië en Eritrea. Tijdens de avond wordt voor €12,50 per persoon een Ethiopische maaltijd aangeboden die door Ethiopische vrouwen wordt bereid en waarvan de opbrengst naar het project van Stichting Feven gaat.

UTRECHT Ansichten van kerkramen

De twaalf binnenstadskerken doen weer mee aan Kerken Kijken. Ter gelegenheid van dit evenement hebben ze ansichtkaarten laten maken van hun kerkramen. Het thema van dit jaar is immers: kijk op kerkvensters. Wie alle kerken bezoekt, krijgt de serie gratis. De kerken zijn open tot en met aanstaande zaterdag.